

О. А. Ушинкіна,

здобувачка вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ВІРТУАЛЬНІ АКТИВИ» В УКРАЇНІ ТА У СВІТІ

Національний авіаційний університет
проспект Любомира Гузара, 1, 03680, Київ, Україна
E-mail: 4112511@stud.nau.edu.ua

Мета: вивчення світових підходів до визначення поняття «віртуальні активи» для подальшого виокремлення та запозичення найбільш актуальних дефініцій в українське законодавство. **Методи дослідження:** в ході роботи використано загальнонаукові та спеціально-наукові методи пізнання, серед яких: методи аналізу та синтезу, які були використані для дослідження законодавства різних країн; порівняльно-правовий метод, який застосовано при зіставленні однойменних правових норм; історико-правовий метод, за допомогою якого досліджено поетапний розвиток підходів до визначення поняття «віртуальні активи» у нормативно-правових актах. **Результати:** окреслено світові підходи до визначення змісту поняття віртуальних активів; визначено та сформульовано основні тенденції у контексті визначення поняття «віртуальні активи». **Обговорення:** дослідження зарубіжних підходів до правового визначення віртуальних активів та їх класифікації має суттєве значення для розроблення вітчизняного законодавства, яке лише частково відповідає актуальним тенденціям. Такими тенденціями є використання поняття «віртуальний актив» замість поняття «віртуальна валюта»; застосування прив'язки до технології розподіленого реєстру або подібної технології у дефініції поняття «віртуальний актив»; здійснення класифікації віртуальних активів на законодавчому рівні за функціональним критерієм. Українське законодавство у сфері регулювання віртуальних активів в частині дефініції та видів віртуальних активів не відповідає актуальним зарубіжним підходам, оскільки законодавець не враховує ряд важливих аспектів, які стосуються саме сутності віртуальних активів.

Ключові слова: віртуальні активи; криптоактиви; віртуальна валюта; блокчейн; цифрові активи; стейблкоїни.

Постановка проблеми та її актуальність. Активний розвиток цифрових технологій та розширення інтеграційного простору в галузі фінансового регулювання призводять до виникнення нових явищ, ключовим призначенням яких виступає задоволення збільшених потреб суспільства. Одним із таких явищ виступають віртуальні активи. Здатність технології, закладеної в їх основі, задовольнити потреби у забезпеченні територіальної незалежності, прозорості та безперебійності функціонування цифрової системи, надійності зберігання, обробки та передачі інформації, підвищенні рівня автоматизації фінансових процесів, зниженні вартості та

збільшенні швидкості проведення розрахунково-платіжних операцій, усуненні посередників у процесі здійснення транзакцій сприяла популяризації віртуальних активів. Однак, у сучасній науці та практиці не склалося загальноприйнятого розуміння сутності таких активів, думки регуляторів різняться в залежності від юрисдикції (а іноді й від органу в одній конкретній країні). Це значно уповільнює прийняття офіційних рішень щодо їхньої легітимізації та розвитку. Існує також проблема найменування віртуальних активів, оскільки як на рівні доктрини, так і на рівні законодавства використовуються поняття «віртуальна валюта», «криптоактиви»,

«цифрові активи», «криптовалюта». Водночас, Україна наразі знаходиться на етапі легалізації ринку віртуальних активів шляхом формування відповідного законодавства у цій сфері, тому необхідно віднайти найбільш оптимальну дефініцію, яка б охопила всі існуючі види віртуальних активів, не залишаючи їх поза правовим полем держави.

Аналіз досліджень і публікацій з проблеми. Питання правового регулювання віртуальних активів привертає значну увагу як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників. Особливості визначення поняття «віртуальні активи» досліджувалися в наукових працях таких вчених як Пол Вінья, Тімоті К. Мей, М. Капланова, А. Ковальчука Р. Майданика, Д. Погрібно, І. Устинової, С. Щербака. Однак, правове регулювання віртуальних активів наразі є одним із найбільш актуальних питань у межах законодавчих ініціатив, які змінюються майже щорічно. З огляду на це, існує потреба в проведенні досліджень щодо останніх змін у контексті законодавчого формулювання поняття «віртуальні активи».

Мета статті полягає у дослідженні актуальних підходів до правового визначення поняття «віртуальні активи» у світовій законодавчій практиці задля запозичення найбільш універсального та влучного формулювання.

Виклад основного матеріалу. Позиція Європейського Союзу стосовно правової кваліфікації віртуальних активів викладена у Директиві ЄС 2018/843, яка доповнює Директиву ЄС 2015/849 щодо попередження відмивання грошей і фінансування тероризму [1], що стала першим нормативно-правовим актом, який створив правову основу для регулювання віртуальних активів на рівні ЄС [2]. Директива ЄС 2018/843 оперує поняттям «віртуальні валюти» та визначає їх як цифрове вираження вартості, яке не випускається чи не гарантується центральним банком або державним органом, яке не обов'язково пов'язане із законодавчо встановленою валютою та не має правового статусу валюти чи грошей, але приймається фізичними або юридичними особами в якості засобу обміну, який можна передавати, зберігати та торгувати в електронному вигляді. Варто зазначити,

що запропоноване визначення носить технологічно-нейтральний характер, оскільки не містить жодних зв'язків із технологіями розподіленого реєстру чи подібними технологіями.

Водночас, у Преамбулі Директиви ЄС 2018/843 вказано, що віртуальні валюти часто можна використовувати як платіжний засіб, а також їх можна використовувати для інших цілей і знайти ширше застосування, наприклад, як засоби обміну, інвестування, зберігання цінних продуктів, використання в онлайн-казино та при інших потенційних можливостях використання. В свою чергу, місцеві валюти, також відомі як додаткові валюти, які використовуються в дуже обмежених мережах, і серед невеликої кількості користувачів, не слід вважати віртуальними валютами.

Однак, наразі Парламент Європейського Союзу прокладає шлях до інноваційного регулювання віртуальних активів, встановлюючи стандарти для всього світу. 30 червня 2022 року, через двадцять один місяць після публікації проекту Європейського регламенту «Ринки криптоактивів» (MiCA) [3], Рада Євросоюзу та Європарламент попередньо погодили його положення. Назва цього Регламенту демонструє перехід від терміну «віртуальна валюта» до терміну «криптоактив», що викликано головним чином технологічною еволюцією цього поняття та розширенням його змісту. Вказаний Регламент спрямований на досягнення чотирьох загальних та додаткових цілей: 1) юридична визначеність, яка полягає у створенні надійної законодавчої бази, яка б чітко передбачала регуляторний режим усіх криптоактивів, на які не поширюється чинне законодавство про фінансові послуги; 2) запровадження безпечної та пропорційної структури для підтримки інновацій та чесної конкуренції; 3) встановлення належного рівня захисту інвесторів та споживачів криптоактивів; 4) забезпечення фінансової стабільності [3]. Вищезазначений перелік намірів свідчить про стійке прагнення Європейської комісії до скоординованого, послідовного та комплексного підходу до регулювання криптоактивів.

MiCA характеризує криптоактиви як одні із основних застосувань технології блокчейн у фінансах та закріплює визначення криптоактиву, а

саме цифрове вираження вартості або прав, які можна передавати та зберігати в електронному вигляді за допомогою технології розподіленого реєстру або подібної технології. Криптоактив виступає в якості родового поняття, оскільки МіСА розрізняє такі його види:

1) *asset-referenced* токен – тип криптоактиву, який має на меті підтримувати стабільну вартість, посилаючись на вартість кількох фіатних валют, які є законним платіжним засобом, одного чи кількох товарів, одного чи кількох криптоактивів, або комбінації вказаних активів (стабілізуючи свою вартість, ці токени часто націлені на те, щоб їх власники використовували їх як засіб платежу для купівлі товарів і послуг і як засіб збереження вартості);

2) *electronic money* токен або *e-money* токен – тип криптоактиву, основне призначення якого полягає у використанні як засобу обміну та який має на меті підтримувати стабільну вартість, посилаючись на вартість фіатної валюти, яка є законним платіжним засобом (функція таких криптоактивів дуже схожа на функцію електронних грошей, оскільки і електронні гроші, і такі криптоактиви є електронними сурогатами монет і банкнот і використовуються для здійснення платежів). Однак, незважаючи на схожість, електронні гроші та криптоактиви, що відносяться до єдиної фіатної валюти, відрізняються в деяких важливих аспектах: власники електронних грошей мають договірне право купити свої електронні гроші в будь-який момент за законну фіатну валюту, в свою чергу деякі криптоактиви, що посилаються на одну фіатну валюту [4], яка є законним платіжним засобом, не надають своїм власникам такої претензії до емітентів таких активів;

3) *utility* токен – тип криптоактиву, який призначений для надання цифрового доступу до товару чи послуги, доступної для технології розподіленого реєстру, і приймається лише емітентом цього токена (такі токени мають нефінансові цілі, пов'язані з роботою цифрової платформи та цифрових послуг) [3].

У Преамбулі МіСА зазначено, законодавство Європейського Союзу має сприяти боротьбі з відмиванням грошей і фінансуванням тероризму. З огляду на це, будь-яке визначення «крип-

тоактивів» має відповідати визначенню «віртуальних активів», викладеному в Рекомендаціях Міжнародної групи з протидії відмиванню брудних грошей (FATF). Цим положенням МіСА фактично ототожнює поняття «криптоактиви» та «віртуальні активи».

Рекомендації FATF встановлюють комплексну та послідовну структуру заходів, які країнам слід застосовувати для протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму, а також фінансуванню поширення зброї масового знищення. Однак, Рекомендації FATF носять характер «м'якого права» (*softlaw*), тобто не мають обов'язкової юридичної сили. Незважаючи на це, вони мають значний політичний вплив на формування внутрішнього законодавства країн стосовно запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом [5]. У Рекомендаціях FATF використовується поняття «віртуальний актив», яке визначається як цифрове вираження вартості, яким можна торгувати в цифровому форматі або переказувати, а також використовувати для платіжних або інвестиційних цілей [6]. Для цілей застосування Рекомендацій FATF країни повинні розглядати віртуальні активи як «власність», «доходи», «кошти», «кошти чи інші активи» або іншу «відповідну вартість».

Американський нормативно-правовий режим регулювання обігу віртуальних активів у США, є неоднозначним. Головним чином це обумовлено особливостями правової системи держави, а саме наявністю як федерального права, так і права штатів, а також відсутністю єдиної позиції серед регуляторів щодо правового статусу криптовалюти. Так, віртуальна валюта може розглядатися одночасно як гроші (або їх аналог), як власність та як біржовий товар [7].

У нормативно-правових актах деяких штатів міститься визначення поняття «віртуальна валюта», однак такі визначення суттєво різняться за змістом. Так, наприклад, у законодавстві штату Пенсильванія під поняттям «віртуальна валюта» розуміється цифрове вираження вартості, яке використовується як засіб обміну, одиниця обліку або збереження вартості; та не є законним платіжним засобом, незалежно від того, виражений він у законному платіжному за-

собі чи ні [8]. У свою чергу Департамент фінансових установ штату Вашингтон при ознайомленні з нормативними актами, які стосуються віртуальних активів, пропонує використовувати наступні визначення:

1) криптовалюта – віртуальна валюта, у якій транзакції перевіряються, а записи зберігаються децентралізованими системами з використанням криптографії, а не централізованим органом;

2) цифрові активи – активи, які випускаються та передаються за допомогою технології розподіленого реєстру або технології блокчейн, включаючи, але не обмежуючись ними, так звані «віртуальні валюти», «коїни» та «токени»;

3) віртуальна валюта – електронний носій вартості, який виступає в якості валюти в деяких сферах, але не має всіх необхідних ознак державних валют, який має або еквівалентну вартість у реальній валюті, або діє як замітник реальної валюти. Віртуальна валюта також може бути: 1) централізованою (має централізоване сховище або єдиний орган адміністрування, який контролює систему, випускає валюту, встановлює правила використання валюти, веде центральний реєстр платежів і вилучає віртуальну валюту з обігу); 2) децентралізованою (має централізоване сховище або єдиний орган адміністрування, який контролює систему, випускає валюту, встановлює правила використання валюти, веде центральний реєстр платежів і вилучає віртуальну валюту з обігу). Віртуальна валюта також може бути: 1) конвертованою (має еквівалент реальної валюти та може бути обмінена на фіатну (наприклад, біткоїн)); 2) неконвертованою (є специфічною для певного віртуального домену, і її не можна обміняти на фіатну валюту чи інші віртуальні валюти [9].

Наразі американський режим регулювання обігу віртуальних активів потребує простоти та зрозумілості [10, с. 383]. Однак, правове регулювання віртуальних активів у США може зазнати значних змін, оскільки 6 червня 2022 року сенатори США Синтія Ламміс та Кірстен Джиллібранд презентували повну версію двопартійного законопроєкту про регулювання криптоіндустрії, який має назву «Закон про

відповідальні фінансові інновації» [11]. Вказаний законопроєкт спрямований на встановлення нормативно-правової бази, яка б стимулювала інновації, розроблення чітких стандартів та визначення відповідних меж юрисдикції та захисту споживачів. Є всі підстави вважати, що цей документ носитиме всеохоплюючий характер. Важливим аспектом цього законопроєкту є запровадження юридичної термінології для цифрових активів та віртуальних валют. Так, цифровий актив запропоновано розглядати як електронний актив, який надає економічні, майнові права або повноваження, а також права та повноваження доступу, записується за допомогою криптографічно захищеної технології розподіленого реєстру або будь-якого подібного аналога.

Водночас, відповідно до вищезазначеного законопроєкту цифровий актив включає в себе:

1) віртуальну валюту – цифровий актив, який використовується головним чином як засіб обміну, розрахункова одиниця, засіб збереження вартості або будь-яка комбінація таких функцій, який не є законним платіжним засобом та не отримує вартості від базового фінансового активу (за винятком інших цифрових активів) або не підтримується ним, а також включає цифровий актив, який супроводжується заявою емітента про те, що деномінована або прив'язана вартість буде підтримуватися та буде доступною після викупу емітентом або іншою ідентифікованою особою виключно на підставі смарт-контракту;

2) допоміжний актив – нематеріальний, взаємозамінний актив, який пропонується, продається або іншим чином надається особі у зв'язку з купівлею та продажем цінних паперів через угоду чи схему, яка становить інвестиційний контракт;

3) платіжний стейблкоїн – цифровий актив, який на вимогу можна обміняти в індивідуальному порядку на інструменти, деноміновані в доларах США та визначені як законний платіжний засіб, який виданий суб'єктом підприємницької діяльності та супроводжується заявою емітента про те, що актив можна викупити в емітента або іншої визначеної особи, а також забезпечений одним або більше фінансовими активами (за винятком інших цифрових

активів) та призначений для використання як засіб обміну;

4) інші цінні папери та товари [11].

В межах законодавчих ініціатив, які стосуються визначення та регулювання віртуальних активів, необхідно виділити проект закону «Про фінансові послуги та ринки», який внесли у парламент Великобританії. Цей законопроект надає визначення поняттю «цифровий розрахунковий актив», який означає цифрове вираження вартості або прав, незалежно від того, захищено воно криптографічно чи ні, яке можна використовувати для розрахунків за платіжними зобов'язаннями, можна передавати, зберігати або продавати в електронному вигляді, а також використовує технологію, що підтримує запис або зберігання даних (включаючи технологію розподіленого реєстру) [12]. Ініціатива передбачає внесення відповідних змін до Закону «Про банківську діяльність», внаслідок чого учасники ринку цифрових активів підпадуть під дію його норм.

В Україні вже декілька років відбувається процес розроблення Закону України «Про віртуальні активи», який станом на зараз є прийнятим, однак, який ще не набув чинності. Український законодавець дотримався Рекомендацій FATF, обравши до застосування поняття «віртуальний актив», під яким розуміється нематеріальне благо, що є об'єктом цивільних прав, має вартість та виражене сукупністю даних в електронній формі, існування та оборотоздатність якого забезпечується системою забезпечення обороту віртуальних активів (віртуальний актив може посвідчувати майнові права, зокрема права вимоги на інші об'єкти цивільних прав) [13]. Також у законі зазначено, що віртуальні активи не є засобом платежу на території України та не можуть бути предметом обміну на майно (товари), роботи (послуги). Досить незвичним для світової законодавчої практики є поділ віртуальних активів на забезпечені та незабезпечені. Незабезпечені віртуальні активи майнових прав не посвідчують, забезпечені віртуальні активи посвідчують майнові права, зокрема права вимоги на інші об'єкти цивільних прав відповідно. Під забезпеченням віртуального активу розуміється посвідчення ним май-

нових прав, зокрема прав вимоги на інші об'єкти цивільних прав.

Висновки. Отже, на сьогодні все ще відсутня єдність поглядів стосовно сутності віртуальних активів. Однак, більшість держав намагається не залишати поза увагою стрімкий розвиток цього явища та розробляти відповідні нормативно-правові акти, які б регулювали усі можливі види віртуальних активів.

Проаналізувавши чинні законодавчі акти та законопроекти у сфері регулювання правовідносин, пов'язаних з обігом віртуальних активів, можна виокремити певні тенденції у контексті визначення поняття «віртуальні активи». По-перше, на рівні законодавства різних країн спостерігається перехід від поняття «віртуальна валюта» до поняття «віртуальний актив» або «цифровий актив», що є значно ширшим за обсягом. По-друге, розкриваючи зміст поняття «віртуальний актив», велика кількість країн почала використовувати прив'язку до технології розподіленого реєстру або будь-якого подібного аналога, що свідчить про більш ґрунтовний підхід до вивчення цього явища. По-третє, поширюються спроби класифікації віртуальних активів за функціональним критерієм на певні категорії.

Співвідношення визначення віртуальних активів, запропонованого українським законодавцем, із сучасними світовими термінологічними тенденціями дає підстави вважати, що Закон України «Про віртуальні активи» потребує доопрацювання в частині дефініції та класифікацій віртуальних активів, оскільки він не враховує ряд важливих аспектів, які стосуються саме сутності віртуальних активів. Обмежений законодавчий підхід може створити ситуацію, коли більшість віртуальних активів так і залишиться поза межами правового поля держави.

Література

1. Directive (EU) 2018/843 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 amending Directive (EU) 2015/849 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, and amending Directives 2009/138/EC and 2013/36/EU. *Official Journal of the European*

Union. 19.06.2018. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2018.156.01.0043.01.ENG&toc=OJ%3AL%3A2018%3A156%3ATOC (дата звернення: 08.08.2022).

2. Некіт К.Г. Напрями змін у правовому регулюванні обігу криптоактивів: аналіз зарубіжного досвіду. *Економіка та право*. 2022. № 1. С. 33-44. URL: <https://doi.org/10.15407/econlaw.2022.01.033>.

3. Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on Markets in Crypto-assets, and amending Directive (EU) 2019/1937. *European Commission*. 24.09.2020. URL: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:f69f89bb-fe54-11ea-b44f-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF (дата звернення: 04.08.2022).

4. Directive 2009/110/EC of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 on the taking up, pursuit and prudential supervision of the business of electronic money institutions amending Directives 2005/60/EC and 2006/48/EC and repealing Directive 2000/46/EC. *Official Journal of the European Union*. 10.10.2009. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0110&from=EN> (дата звернення: 04.08.2022).

5. Гаєвський І.М. Європейське законодавство проти відмивання коштів: становлення та розвиток. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 3. С. 119-125. URL: <http://www.nvppp.in.ua/vip/2016/3/27.pdf> (дата звернення: 05.08.2022).

6. FATF (2021), Updated Guidance for a Risk-Based Approach to Virtual Assets and Virtual Asset Service Providers, FATF, Paris. URL: www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/Updated-Guidance-RBA-VA-VASP.html (дата звернення: 05.08.2022).

7. Правовое регулирование криптовалютного бизнеса. Axon Partners, ForkLog Research. Февраль 2017. URL: <https://axon.partners/wp-content/uploads/2017/02/Global-Issues-of-Bitcoin-Businesses-Regulation.pdf>.

8. The General Assembly of Pennsylvania. Senate Bill No 401. Session 2021. URL: <https://www.legis.state.pa.us/CFDOCS/Legis/PN/Public/btCheck.cfm?Txt>

Type=PDF&sessYr=2021&sessInd=0&billBody=S&billTyp=B&billNbr=0401&pn=0348 (дата звернення: 08.08.2022).

9. Washington State Department of Financial Institutions. Virtual Currency, Cryptocurrency, and Digital Assets Primer. URL: <https://dfi.wa.gov/consumers/virtual-currency/primer>.

10. Огляд законодавства щодо регулювання віртуальних активів у сфері боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму. Київ, 2022. 587 с.

11. The Responsible Financial Innovation Act. URL: <https://www.gillibrand.senate.gov/imo/media/doc/LummisGillibrand%20Responsible%20Financial%20Innovation%20Act%20%5bFinal%5d.pdf>

12. Financial Services and Markets Bill. URL: <https://publications.parliament.uk/pa/bills/cbill/58-03/0146/220146.pdf> (дата звернення: 08.08.2022).

13. Ustynova I., Husar O. Cryptocurrency market public administration legal fundamentals as Ukraine's financial system alternative: current state of scientific and normative regulation. *University law science and education in the challenges of our time* / ed. by Iryna Sopilko & Mykhailo Smokovych. Warszawa, 2021. P. 104-113.

References

1. Directive (EU) 2018/843 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 amending Directive (EU) 2015/849 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, and amending Directives 2009/138/EC and 2013/36/EU. *Official Journal of the European Union*. 19.06.2018. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2018.156.01.0043.01.ENG&toc=OJ%3AL%3A2018%3A156%3ATOC.

2. Nekit K.H. Napriamy zmin u pravovomu rehuliuванні obihu kryptoaktyviv: analiz zarubizhnoho dosvidu. *Економіка та право*. 2022. № 1. С. 33-44. URL: <https://doi.org/10.15407/econlaw.2022.01.033>.

3. Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on Markets in Crypto-assets, and amending Directive (EU) 2019/1937. *European Commission*. 24.09.2020.

URL: https://eur-lex.europa.eu/resource.htmluri=cellar:f69f89bb-fe54-11ea-b44f01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF.

4. Directive 2009/110/EC of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 on the taking up, pursuit and prudential supervision of the business of electronic money institutions amending Directives 2005/60/EC and 2006/48/EC and repealing Directive 2000/46/EC. *Official Journal of the European Union*. 10.10.2009. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0110&from=EN>.

5. Haievskiy I.M. Yevropeiske zakonodavstvo proty vidmyvannia koshtiv: stanovlennia ta rozvytok. *Naukovyi visnyk publichnoho ta pryvatnoho prava*. 2016. № 3. С. 119-125. URL: <http://www.nvppp.in.ua/vip/2016/3/27.pdf> (дата звернення: 05.08.2022).

6. FATF (2021), Updated Guidance for a Risk-Based Approach to Virtual Assets and Virtual Asset Service Providers, FATF, Paris. URL: www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/Updated-Guidance-RBA-VA-VASP.html.

7. Pravovoe rehulyrovanye kryptovaliutnoho byznesa. Axon Partners, ForkLog Research. Fevral 2017. URL: <https://axon.partners/wp-content/uploads/2017/02/Global-Issues-of-Bitcoin-Businesses-Regulation.pdf>.

8. The General Assembly of Pennsylvania. Senate Bill No 401. Session 2021. URL: https://www.legis.state.pa.us/CFDOCS/Legis/PN/Public/btCheck.cfm?txt_Type=PDF&sessYr=2021&sessInd=0&billBody=S&billTyp=B&billNbr=0401&pn=0348.

9. Washington State Department of Financial Institutions. Virtual Currency, Cryptocurrency, and Digital Assets Primer. URL: <https://dfi.wa.gov/consumers/virtual-currency/primer>.

10. Ohliad zakonodavstva shchodo rehulivannia virtualnykh aktyviv u sferi borotby z vidmyvanniam koshtiv ta finansuvanniam teroryzmu. Kyiv, 2022. 587 s.

11. The Responsible Financial Innovation Act. URL: <https://www.gillibrand.senate.gov/imo/media/doc/LummisGillibrand%20Responsible%20Financial%20Innovation%20Act%20%5bFinal%5d.pdf>

12. Financial Services and Markets Bill. URL: <https://publications.parliament.uk/pa/bills/cbill/58-03/0146/220146.pdf>.

13. Ustynova I., Husar O. Cryptocurrency market public administration legal fundamentals as Ukraine's financial system alternative: current state of scientific and normative regulation. University law science and education in the challenges of our time / ed. by Iryna Sopilko & Mykhailo Smokovych. Warszawa, 2021. P. 104-113.

CONCEPTUAL APPROACHES TO THE DEFINITION OF THE CONCEPT OF «VIRTUAL ASSETS» IN UKRAINE AND AROUND THE WORLD

National Aviation University
Liubomyra Huzara Avenue, 1, 03680, Kyiv, Ukraine
E-mail: 4112511@stud.nau.edu.ua

Purpose: study of global approaches to the definition of the concept of «virtual assets» in order to further distinguish and borrow the most relevant definitions into Ukrainian legislation. **Research methods:** in the course of the work, general scientific and special scientific methods of cognition were used, including: methods of analysis and synthesis, which were used to research the legislation of different countries; the comparative legal method, which is used when comparing legal norms of the same name; the historical-legal method, with the help of which the step-by-step development of approaches to the definition of the concept of «virtual assets» in regulatory and legal acts was investigated. **Results:** global approaches to defining the content of the concept of virtual assets are outlined; the main trends in the context of defining the concept of «virtual assets» are defined and formulated. **Discussion:** the study of foreign approaches to the legal definition of virtual assets and their classification is essential for the development of domestic legislation, which only partially corresponds to current trends. Such trends are the use of the term «virtual asset» instead of the term «virtual currency»; application of a reference to distributed ledger technology or similar technology in the definition of the concept of «virtual asset»; implementation of the classification of virtual assets at the legislative level according to the functional criterion. Ukrainian legislation in the field of regulation of virtual assets in terms of the definition and types of virtual assets does not correspond to current foreign approaches, as the legislator does not take into account a number of important aspects that relate to the essence of virtual assets. A limited legislative approach can create a situation where the majority of virtual assets will remain outside the legal field of the state.

Key words: virtual assets; crypto assets; virtual currency; blockchain; digital assets; stablecoins.

Стаття надійшла до редакції 05.09.2022